

Confiar i compartir

FUNDACIÓ
LUCÍA

Ana Allepuz

Confiar i compartir

Il·lustracions d'Ana Allepuz

FUNDACIÓ LUCÍA

Xavier Clusella
Núria Curell
Clàudia Fortuny
Marina Galdeano
Pilar Garriga
Patricia Madrigal
Antoni Noguera

Avui és un dia assenyalat, estem preparant el pastís d'aniversari de la meva germana Clara. La cuina s'ha convertit en un laboratori de dolços i entrepans. Damunt els marbres hi ha la farina, els ous, la nata, és a dir, tots els ingredients per a fer un bon pastís. Ho hem de preparar tot perquè vindran els tiets, els cosins i uns amiguets de la Clara de l'escola bressol.

La mare ha obert un armari de la cuina i s'ha recordat de la capsa on guardem la meva medicació:

—Lucía, avui serà millor que deixem la capsa a l'armari de la meva habitació.

He mirat la mare amb cara estranyada i li he dit:

—Mira mare, hi ha una cosa que no acabo d'entendre.

Sé que cada dia m'he de prendre les pastilles que m'ajuden a estar bé i que així puc fer tot el que fan els altres nens. Però tant vosaltres com el metge m'heu dit que és millor que no ho expliqui a ningú, que estic seguint un tractament. I avui fins i tot amagues la capsa de les medicines. Vols dir que no en fas un gra massa?

No entenc per què dieu que si els altres sabessin el que em passa em tindrien por. Jo no faig por a ningú!

La mare ha parat de remenar la massa del pastís i m'ha mirat.

—Mare, és molt difícil no poder parlar del que tinc amb ningú, ni amb els meus amics de l'escola, ni fins i tot amb algunes persones de la meva família... no ho entenc! La Laura és la meva millor amiga i segur que ho entendria. Quan la van operar d'apendicitis, la vaig anar a veure a l'hospital i li vaig portar un regal. En canvi jo, quan vaig a l'hospital, no ho puc dir a ningú. M'agradaria tant dir-ho a la Laura...

La mare m'ha mirat i m'ha acaronat els cabells:

—Lucía, això ha de ser un secret entre nosaltres. La gent de fora de casa és millor que no ho sàpiga, podrien no entendre-ho.

Mentre l'escoltava només pensava que m'agradaria dir-ho a la Laura, però també tinc por. “Em fa por que si la Laura ho sap deixi de jugar amb mi. I llavors, què faré al pati? No podria suportar-ho.”

—Saps, mare! No ho entenc, però em penso que tens raó i que serà millor no dir res a ningú.

Parlant, parlant no havíem sentit arribar el pare. Venia corrents de la feina per poder ser d'hora a casa i ajudar a preparar la festa de la Clara. S'ha afuixat el nus de la corbata i ha dit:

- 12 —Hola, boniques! De què estàveu parlant?
- Res, de la malaltia. Li he dit que el fet que algunes persones vegin que necessitem prendre medicines pot provocar que tinguin por de nosaltres i se n'allunyin.

El pare llavors m'ha explicat:

—Ja sé que és una mica estrany, això que et diem. És veritat, cap de nosaltres no hem de fer por a ningú, som persones responsables i precisament prenem pastilles per poder trobar-nos bé. Però s'ha de ser prudent quan expliques les coses privades. El privilegi de saber coses molt personals i íntimes és un regal que queda reservat a les persones que sabem de ben segur que ens estimen. Aquest és el nostre secret de família i per això ha de quedar reservat als més importants. Ara per ara hem pensat que de moment només mereixien saber el nostre secret els avis i els tiets. Encara no sabem si ho volem explicar a algú altre. Però el que sí és cert és que s'ha de saber triar a qui expliquem les nostres coses i que no és necessari ni obligatori que tothom ho sàpiga tot. Les històries de la família i els secrets són com les joies de la família, només es diuen o es comparteixen amb aquells de qui estem segurs que no en faran un ús equivocat. Entens ara per què la mare diu que ha de ser un secret que de moment no pot sortir de casa?

—Sí que ho entenc, però vosaltres també heu d'entendre que m'agradaria poder-ne parlar de vegades amb les persones que jo estimo! M'agradaria que ho sabés la meva professora d'educació física, potser així comprendria per què hi ha dies que no puc córrer ni saltar, amb la medicació donant voltes per l'estómac i demanant-me sortir d'una glopada. I el tutor, que estic segura que pensa que sóc una mica “campanera” i no sap que, quan arribo més tard a classe, és perquè haig d'anar a l'hospital a fer-me anàlisis o a visitar-me. Si els ho pogués dir a tots, penso que potser em comprendrien millor... O potser no? Perquè si no m'entenen seria pitjor! I sabrien un secret meu!

dret a:

tenir secrets

intimitat

confidencialitat

La mare m'interromp:

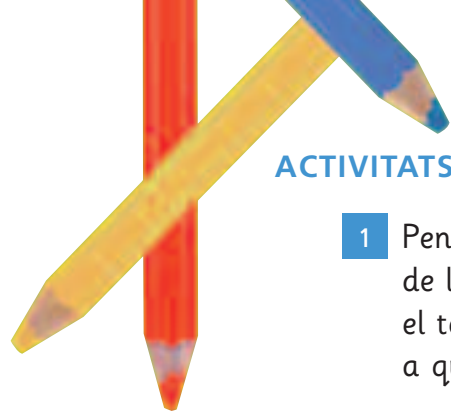
—D'això val la pena treure'n una lliçó! Totes les persones podem ser diferents. El que és important és que tots ens tractem amb respecte, tothom tenim històries per explicar, íntimes i personals, i tots tenim dret a explicar-les quan volem i a qui volem; d'això se'n diu dret a la confidencialitat i dret a la intimitat, que és el mateix que el dret a tenir secrets. I després, les persones tenim altres drets que també són importants. Tu també hauràs de triar quan vols dir i a qui vols dir els teus secrets. Però de moment, no tinguis pressa per decidir-te, hi ha temps...

De cop i volta ha sonat el timbre de la porta: Riiing! Riiing! Riiing!

Són l'àvia Rosa i l'avi Miquel que ja han arribat a la festa d'aniversari de la Clara. Llavors ens hem adonat que ha volat el temps i hem deixat la conversa per a una altra estona. Encara queda tanta feina per fer...!!!

ACTIVITATS

- 1 Pensa si tens algun secret. Fes una llista de les persones a qui creus que els podries explicar el teu secret i una altra amb les persones a qui et sembla que no.
- 2 Llegeix i contesta:
TOTES LES PERSONES TENIM SECRETS.
SI VOLS QUE UNA COSA NO SE SÀPIGA, NO LA DIGUIS.
 - Creus que són certes aquestes frases?
 - A qui et sembla més fàcil confiar un secret: als pares o als amics?
- 3 Imagina que ets la Lucía; explicaries el teu secret a la teva millor amiga? Raona la resposta.
- 4 Pensa i explica per què la Lucía té por de dir-ho a la Laura. Tu, en el seu lloc, també tindries por?
- 5 Busca en un diccionari la paraula confiar i escriu-ne el significat.
- 6 Pensa i escriu si alguna vegada has explicat un secret a algú i si aquesta persona, després de saber-ho, ho ha esbombat. Com t'has sentit?

NOTA PER A EDUCADORS

Aquests contes són pensats per a poder explicar als infants d'entre 7 i 13 anys el que es coneix de la infecció del VIH i la SIDA: els seus inicis; com es pensa que han aparegut nous patògens que afecten l'ésser humà; les vies de transmissió d'aquesta infecció; les mesures per a prevenir-la, i també el seu tractament clínic, social i emocional.

Les històries d'aquests contes no es corresponen amb la història de la Lucía, que va donar nom a la Fundació.

S'han tenir en compte, però, diverses consideracions:

- 1 Com que es tracten temes que per als infants són complexos, recomanem que una persona adulta acompanyi la lectura dels contes per a aclarir i comentar els seus dubtes.
- 2 El context és situat aquí, al nostre país. Gràcies al fet que hi ha la possibilitat d'accés als tractaments, la qualitat de vida dels infectats en general és bona, però aquesta circumstància no és així a la resta del món. Hi ha molts països on encara tenir la infecció del VIH és una mort segura a curt termini.
- 3 Pel que fa al tractament, hi són descrits i comentats els del moment present, simultanis a la confecció dels contes, però hi ha hagut altres moments més complicats, i també és d'esperar que evolucionaran cap a millor.
- 4 Disminuir l'estigma social amb què és considerada la infecció i les persones que la tenen és un dels objectius fonamentals d'aquests contes, informant des d'un enfocament al més objectiu possible.
- 5 Tot el conjunt de contes és pensat per a poder donar resposta i treballar diverses qüestions quan els nois i les noies demanen de parlar d'aquests temes.
Són uns materials pensats per a donar suport a l'adult en el moment de parlar amb els infants d'aquesta infecció. Per a la població infantil en general aquests materials són eines bàsiques d'informació i d'incorporació de coneixements per a la prevenció de la infecció. Per als nens i les nenes afectats hi ha contes que són per a abans de la comunicació del diagnòstic, propi o familiar: el 2 *Com funciona el meu cos*, el 4 *Les visites a l'hospital*, el 5 *Confiar i compartir*, el 6 *Un dia de cada dia*. I altres, que són útils per a tractar qüestions que els nois i les noies demanen quan ja se'ls en parla de forma oberta.
- 6 Tots els contes contenen un mínim de 5 exercicis per a la reflexió i la incorporació de coneixements.

1 La família

Tots tenim una família i una història familiar.

2 Com funciona el meu cos

Conceptes d'anatomia i fisiologia necessaris per a comprendre millor com tenir cura de la salut i fer una bona prevenció.

3 Història del VIH

Les vies de transmissió: explica com la transgressió dels ecosistemes pot ser l'origen de noves infeccions i d'on se sospita l'origen del VIH, també la seva expansió mundial i quins són els mecanismes de transmissió d'aquesta infecció.

4 Les visites a l'hospital

Per a poder tenir una bona cura de la salut calen controls freqüents.

5 Confiar i compartir

El rebuig social ha empès els infectats a fer prevaldre el dret a la intimitat per protegir-se de la discriminació i el maltractament. Cal tenir en compte, però, que aquest dret dut a posicions extremes en molts moments pot portar a la solitud, perquè tots ens necessitem i necessitem relacionar-nos. A la vida sempre cal saber avaluar amb qui pots i vols compartir els teus secrets.

6 Un dia de cada dia

La quotidianitat d'un infant que pren medicació és diferent, però també per la seva condició d'infant ha de tenir en compte moltes altres necessitats, iguals a la resta dels infants.

7 Els meus amics de l'hospital

Les realitats de vivència de la infecció per VIH són molt diverses i se n'han volgut contemplar d'altres.

8 La medicació

Explica els mecanismes dels fàrmacs per no deixar que la infecció progressi i la necessitat d'utilitzar medicaments de diverses classes.

9 El futur

L'esperança en la possibilitat de futur és el lligam a la vida. Ens diu com els nois i les noies infectats fan els seus plans de futur, i també les preguntes més freqüents que es plantegen.

10 Els drets dels infants

Reflexió sobre la vulnerabilitat dels infants i els joves i els seus drets.

Primera edició:
desembre del 2005

Disseny de la col·lecció:
Cass

Coordinació del projecte:
Pilar Garriga

© Ana Allepuz, 2005,
per les il·lustracions

© Fundació Lucía, 2005,
per l'edició en llengua catalana

ISBN: 84-246-2067-4
Dipòsit Legal: B-43.252-2005

Imprès a la UE

Imprès a Índice, SL
Fluvià, 81
08019 Barcelona

Prohibida la reproducció
i la transmissió total o parcial
d'aquest llibre sota cap forma
ni per cap mitjà, electrònic
ni mecànic (fotocòpia,
enregistrament o qualsevol mena
d'emmagatzematge d'informació
o sistema de reproducció),
sense el permís escrit dels titulars
del *copyright* i de la casa editora.